

СТРАТЕГІЯ
розвитку м. Борислава
на 2015 – 2020 роки

Зміст

Вступ	2
1. Етапи розробки Стратегії	3
2. Коротка характеристика соціально-економічного розвитку міста	
2.1. Загальна характеристика	5
2.2. Клімат і природні ресурси.....	5
2.3. Населення і якість життя.....	6
3. Головні чинники і сценарії розвитку міста	8
3.1. Результати SWOT-аналізу.....	8
3.2. SWOT-матриця.....	10
Виклики.....	11
Ризики.....	12
4. Стратегічні пріоритети розвитку міста	13
5. Стратегічні, операційні цілі та завдання	
5.1. Структура стратегічних, операційних цілей та завдань Стратегії розвитку міста Борислава на період до 2020 року.....	13
5.2. Стратегічна ціль 1: ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ.....	14
Операційна ціль 1.1. Сприяння залученню інвестицій.....	15
Операційна ціль 1.2: Стимулювання розвитку бізнесу	15
Операційна ціль 1.3. Розвиток енергетики та нергоефективність.....	16
5.3. Стратегічна ціль 2: РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОГО ТА РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ.....	Ошибка!
Закладка не определена.	
Операційна ціль 2.1. Розвиток туристичного потенціалу.....	17
Операційна ціль 2.2. Розвиток рекреаційного потенціалу.....	18
5.4. Стратегічна ціль 3: ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ.....	18
Операційна ціль 3.1. Розвиток людського потенціалу.....	19
Операційна ціль 3.2. Забезпечення екологічної безпеки розвитку регіону.....	19

Вступ

Сучасний світ загальної конкуренції та глобальних викликів, обмежених природних, фінансових, людських ресурсів спонукає усіх суб'єктів підприємництва шукати нові можливості для розвитку, використовувати власні переваги і можливості для отримання кращого доступу до ресурсів.

Часи сподівання винятково на зовнішні державні чи міжнародні зв'язки відходять в минуле, все більше набирає ваги тенденція до ефективного використання власних ресурсів, творення власної територіальної згуртованості, як в межах держав, так і в межах їх регіонів.

Таким головним планувальним документом для Борислава на період до 2020 року визначається «Стратегія розвитку м.Борислава на період 2015-2020 років» (надалі - Стратегія).

Необхідність підготовки Стратегії викликана потребою скоординованого довготривалого розвитку міста, зміною політичної і соціально-економічної ситуації в області та в Україні, поточними змінами у Бюджетному кодексі України, яким визначено нові підходи до фінансування територій та проектів і програм регіонального розвитку, потребою долучатися до загальноєвропейських процесів і процедур. Під час розробки Стратегії було враховано політичні рішення Уряду щодо реформування регіонального розвитку.

Документ розглядає фактори, котрі впливають на подальший розвиток та диктують необхідність змін в методах господарювання. Ним визначаються близькі та стратегічні цілі розвитку міста та вказується, яким чином можна досягти цих цілей. Як саме місто, так і люди, які в ньому живуть та працюють, можуть забезпечити можливість вжиття заходів з оптимальної реалізації стратегічних цілей, передбачених цією Стратегією.

Стратегія визначає довгострокові перспективи з урахуванням потреб майбутніх поколінь. Ухвалення цієї Стратегії має стати основою для створення комплексної бази стратегічного планування в місті, а саме уточнення регіональних програм, їх гармонізації з перспективами розвитку, означеними Стратегією. За її наявності можна буде координувати зусилля з розвитку території з сусідніми громадами, на обласному та загальноукраїнському рівні.

Стратегія позиціонується як плановий документ найвищого рівня для Борислава. Її реалізація вимагає зосередження фінансових, фізичних та людських ресурсів міста. Очікується, що всі зусилля адміністративних органів, наукових кіл, громадськості і окремих громадян будуть спрямовані на успішну реалізацію пріоритетів та заходів, передбачених Стратегією. Таким чином, зосередження та належна координація наявних природних, людських та фінансових ресурсів, залучених із надходжень регіонального рівня, державного бюджету, коштів донорів та з приватних джерел, дасть змогу забезпечити досягнення цілей, визначених у цій Стратегії.

Стратегія визначає три основних стратегічні підходи, що закладають підвалини ефективного розвитку області: 1) висхідний підхід до консолідації можливостей економіки, територій і людей; 2) засвоєння методів, механізмів та інструментів стратегічного планування із застосуванням практики ЄС; 3) налагодження системи взаємопов'язаних операційних програм для впровадження Стратегії в рамках середньострокових планів її реалізації.

1. Етапи розробки Стратегії

1. Організація роботи

Початковим етапом розробки Стратегії є формування Робочої групи – колективу осіб, який створюється для роботи над планом стратегічного розвитку міста. На засіданнях Робочої групи презентуються, обговорюються усі напрями роботи та ухвалюються відповідні рішення.

2. Здійснення соціально-економічного аналізу та SWOT-аналізу

Відправним пунктом процесу розробки Стратегії є інвентаризація статистичних даних для подальшого їх аналізу для відображення реального стану справ та поточного Профілю міста.

Стратегічний аналіз є чимось більшим від розгляду статистичних показників, оскільки передбачає також оцінку структурних, політичних, економічних та соціальних умов. У цьому сенсі кількісно-емпіричний аспект має тісний зв'язок з якісними показниками.

Соціально-економічний аналіз, порівняльні переваги, виклики та ризики, що враховують специфіку міста Борислава, є основою стратегічного планування, поєднуючи в собі потреби окремих районів міста і шляхи розв'язання проблем, які у них наявні або можуть постати.

Після аналізу поточної ситуації було розпочато аналіз потенціалу міста. В основу методики виконання цієї роботи було покладено SWOT-аналіз. На практиці робоча група визначала сильні сторони регіону, можливості розвитку, слабкі сторони та зовнішні загрози. На засіданнях РГ проводився мозковий штурм, зосереджений на визначенні самоорганізаційної взаємодії чинників у рамках кожного з елементів SWOT-аналізу, що мав на меті визначення стратегічної орієнтації, порівняльних переваг і забезпечення можливості управління ризиками.

Виявлені сильні і слабкі сторони, можливості і загрози формують чітке уявлення про поточну ситуацію, проблеми та потенціал розвитку регіону, а отже є містком між соціально-економічним аналізом та Стратегією. При цьому орієнтація Стратегії та основні елементи стратегічних цілей наприкінці цього етапу вже стають очевидними.

Аналіз зовнішніх і внутрішніх чинників забезпечує визначення основних проблем економічного та соціального розвитку міста. Цей аналіз, разом з даними Профілю міста слугує для формулювання стратегічних напрямів і цілей його розвитку на визначений період часу.

3. Визначення Місії, стратегічного Бачення

Робоча група визначає Місію та стратегічне Бачення розвитку міста - бажаного стану соціально-економічної системи у майбутньому, який може бути означений конкретною датою. Збалансовані і коректно сформульовані Місія та Бачення з точним зазначенням складових загальної мети розвитку є дуже важливим для успішного впровадження, подальшого моніторингу та оцінки виконання Стратегії.

Стратегічне Бачення відображає те, куди місто має прийти в результаті реалізації Стратегії та відображає ті конкретні результати, які планується досягнути у майбутньому.

4. Формування стратегічних та операційних цілей із відповідними заходами

Стратегічні цілі було визначено в найзагальніших рисах, як мінімум, на 5 років. Цей строк було визначено для того, щоб створити стратегічну платформу для циклів реалізації тривалістю по 2-3 роки кожний та для уникнення необхідності повторення процесу розробки стратегії в проміжний період і перевірки життєздатності планів у

довгостроковій перспективі. Стратегічні цілі було визначено на основі порівняльних переваг регіону з урахуванням викликів, а також можливих перешкод і ризиків на шляху розвитку.

Операційні цілі було визначено як віхи на шляху досягнення стратегічних цілей, які передбачають реалізацію необхідних заходів. Ці заходи було визначено з метою досягнення відповідних стратегічних цілей на період до 2020 року. Дуже часто ці заходи є поєднанням регіональних заходів (проектів розвитку) та реформ, які створюють базу для подальшої розбудови потенціалу й досягнення цілей розвитку.

Найважливішим результатом процесу побудови Стратегії стали: почуття відповідальності за Стратегію на регіональному та місцевому рівнях, зміцнення потенціалу партнерських груп, їхньої підзвітності та відповідальності за реалізацію.

На цьому етапі відбувається процес розробки Плану реалізації Стратегії, який формується на основі визначених стратегічних і операційних цілей (після того як їх схвалено). Робочі підгрупи узгоджують конкретні заходи, які мають бути вжиті для досягнення цих цілей з визначенням сторін, відповідальних за їх виконання, встановленням термінів виконання та визначенням необхідних ресурсів. План реалізації розробляється за кожною стратегічною і операційною ціллю і представляє собою «дерево цілей». Він формується виходячи з принципу «від загального до конкретного» та несе в собі високу ступінь деталізації.

5. Громадське обговорення та ухвалення Стратегії

Після розробки Стратегії, включно з Планом її реалізації, Робоча група ініціює проведення громадських слухань (або використовуються інші форми громадського обговорення). Після проведення громадського обговорення, допрацьована Стратегія подається на розгляд і ухвалення міською радою в якості основного документу, який регулює політику розвитку регіону.

6. Впровадження та моніторинг

Для забезпечення належного рівня відповідальності за реалізацію Стратегії, необхідно створити систему моніторингу її впровадження. Така система має включати Орган з моніторингу, Документ (Положення) про систему моніторингу виконання Стратегії.

В цілому, Стратегія є основою для її впровадження через проекти регіонального розвитку, що впливають з операційних цілей Стратегії, а також базисом ухвалення управлінських та бюджетних рішень у сфері розвитку міста та регіону.

2. Коротка характеристика соціально-економічного розвитку міста

2.1 Загальна характеристика

Борислав – промислове місто з чисельністю населення до 50 тисяч чол. і, відповідно, підпадає під категорію населених пунктів, яким надано статус малих міст. Станом на 01.01.2015р. населення міста складає 37,2 тис. чол..

Територія Борислава становить 32 кв.км (разом з територією Східницької селищної ради – 37 кв.км) і за площею він займає друге, після обласного центру, місце у Львівській області. Розкиданість Борислава відразу ж ставить його у невідповідне становище у порівнянні з іншими містами області. Протяжність шляхів у місті становить 111,4 км, а за протяжністю водопровідних мереж (147 км) Борислав також займає друге, після Львова,

місце. Не ефективною, у силу значних відстаней, є також і міська тепломережа. Необхідність освітлення значних за протяжністю транспортних комунікацій також суттєво впливає на розміри загальноміських видатків. Значною проблемою для комунального господарства міста є стан житлових будинків, які перебувають на балансі у ЖЕКів. Утримання та проведення капітального ремонту всієї інфраструктури житлового фонду та об'єктів соціальної сфери потребує значних коштів, котрих у міському бюджеті на даний час немає.

Ситуація ускладнюється ще й глибокою соціально-економічною кризою, яку переживає наша держава. Особливо гостро криза далася взнаки мешканцям Борислава. Промисловий потенціал міста в значній мірі зруйнований. Падіння обсягів промислового виробництва набирало обертів з кожним роком. У 1995 році обсяги виробництва становили тільки 30% до рівня 1990 року. Найбільшого падіння промисловість міста зазнала у 1999 році. Тоді було вироблено продукції лише на 17% до рівня 1990 року.

Змінилася і структура промислової продукції, що виготовляється в місті. У 1990 році на долю НГВУ „Бориславнафтогаз” припадало лише 3,3 % від загального обсягу виробництва промислової продукції. На долю фабрики клеєних нетканих матеріалів – 22,6 %, на долю фарфорового заводу – 4,8 %, хімзаводу – 24,7 %, заводу штучних алмазів і алмазного інструменту – 4,0 %. У 2014 році, зі всієї виробленої у місті промислової продукції, на долю НГВУ „Бориславнафтогаз” та СП "Бориславська нафтова компанія" припадало 72 %, і це при тому, що видобуток нафти і газу за цей період скоротився більше, ніж удвічі – на 55,2 %.

Падіння об'ємів виробництва промислової продукції, зменшення обсягів будівельних робіт, зменшення кількості і якості платних послуг призвели до значного збільшення рівня безробіття, підвищення конкуренції на ринку праці та, як результат, - до зuboжіння населення та зростання соціальної напруги в місті.

Надзвичайно складною також є екологічна ситуація в Бориславі. Місто знаходиться на території одного з найстаріших нафтових родовищ світу. Довготривалий нафто-, газовидобуток та видобуток озокериту породили проблеми, з якими не стикався жоден населений пункт світу.

Загазованість в місті значно перевищує допустимі, за міжнародним стандартом ISO, норми та, при скороченні видобутку нафти і газу, має тенденцію до подальшого підвищення.

Припинення робіт на озокеритовій шахті, зупинка відкачування води і провітріння шахти можуть мати непередбачувані наслідки, і не тільки для екології міста. Значну територію займають гірничі відвали та території, де припинено гірничі роботи, але їх рекультивация не привела до створення можливості для господарської діяльності через наявність заглушених свердловин.

2.2. Клімат.

Клімат Борислава відноситься до *помірно-континентального*. На утворення погоди має вплив морське повітря, створюючи взимку потепління і сильну хмарність та сніжність, а влітку прохолоду і дощ. Натомість, континентальне повітря приносить спеку влітку і морози взимку. Меншу роль відіграють тропічні та арктичні повітряні маси.

Середньорічна температура +7,6 °С робить клімат Борислава схожим до клімату кавказьких курортів, зокрема до Кисловодська +7,7 °С. Найгарячіші місяці у Бориславі — липень і серпень з середньомісячною температурою близько +18 — +22 °С. Найхолоднішим вважається січень –4,1 °С. Навесні переважно тепло. Середня

температура за три весняні місяці коливається в районі +14 °С. Середня температура восени становить — близько +12 °С.

Середньорічні суми опадів для Борислава не виходять за межі 759–820 мм. Найбільша кількість опадів у Бориславі припадає на кінець весни і літо (особливо червень і липень), а найменша — взимку.

Для Борислава характерна висока вологість повітря (взимку — 71-81%, влітку — 83%) і понижений атмосферний тиск, який коливається протягом року в рамках 725–742 мм рт. ст. Висока вологість особливо відчутна зранку і ввечері, вдень вона наближається до оптимальної. А тому, незважаючи на високу температуру повітря, зранку і ввечері відносно прохолодно. Періоди з найвищим рівнем відносної вологості — серпень-жовтень, з найнижчим — квітень-травень. Кількість туманних днів не перевищує 20-25 на рік. Приблизно стільки ж днів з грозами. Середня кількість хмарних днів у році — 99, ясних та сонячних — близько 98. Найбільша хмарність спостерігається у листопаді, найменша — у липні-вересні.

Надра

З геологічної точки зору місто Борислав розміщене на площах Бориславо-Покутського покриву. Це єдине місто в світі, яке розміщене на промисловому нафтогазовому та озокеритовому родовищі з численними джерелами мінеральних і лікувальних вод.

Поблизу Борислава знаходяться родовища нафти, газу, озокериту, менілітових сланців, піску, гіпсу, солі. Існують також і 10 джерел мінеральних вод типу «Нафтуся».

2.3. Населення і якість життя

Чисельність постійного населення м. Борислава станом на 01.01.2015 року становить 37,2 тис. чоловік, в тому числі населення працездатного віку - 21,7 тис. чол., молодше працездатного віку - 6,5 тис. чол., старше працездатного віку - 9 тис. чол.

Зайняте населення становить 8 тис. чол.

Станом на 01.01.2015 р. у місті зареєстровано 675 юридичних осіб та 1843 підприємців - фізичних осіб.

У Бориславі функціонують: 13 дошкільних закладів, 9 загальноосвітніх навчальних закладів I-III ступенів, I загальноосвітній навчальний заклад I-II ступенів і 1 один навчально-виховний комплекс I-II ступенів, державна гімназія, польська суботня школа при ЗОШ I-III ступенів №3, дитячий будинок „Оріана”, загальноосвітня санаторна школа-інтернат I-III ступенів, спеціальна загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів, 4 позашкільні навчальні заклади: будинок дитячо-юнацької творчості, станція юних техніків, станція юних натуралістів, дитячо-юнацька спортивна школа; міжшкільний навчально-виробничий комбінат, Мала академія наук, медичний коледж, професійний ліцей.

В місті діють: 1 лікарня (16 відділень), 2 приватних медичних центри, 16 аптек, 1 ветеринарна аптека, навчально-курсний пункт комбінату НГВУ „Надвірнанафтогаз” ПАТ „Укрнафта”, 12 спортивних залів, 2 стадіони, 8 стрілецьких тирів, 1 критий (ЗОШ №4) і 2 відкриті плавальні басейни, 1 ДЮСШ «Атлант», 2 футбольні клуби, 2 гірськолижні траси, навчально-тренувальний пожежний полігон; 4 народні доми

„Просвіта”, дитяча школа мистецтв, міський Палац культури, 7 бібліотек, міський парк культури та відпочинку, кінотеатр, телерадіотранслятор, кабельне телебачення, народний часопис „Нафтовик Борислава», радіоредакція „Слово”, 3 друкарні, 29 релігійних громад, 16 релігійних споруд, історико-краєзнавчий музей, музей нафтової і газової промисловості України, кімната-музей Стефана Коваліва, 5 шкільних кімнат-музеїв, народний хор „Лемківська студенка”, народний вокальний ансамбль „Любисток”, народний гурт „Бориславські батяри”, народний драматичний театр для дітей та юнацтва.

Станом на 01.01.2015 р. у Бориславі зареєстровано: 98 громадських організацій, спілок, товариств, об’єднань, асоціацій та благодійних фондів; 21 релігійна організація та понад 80 осередків політичних партій.

У місті є кілька десятків цінних, унікальних і неповторних пам’яток історії, архітектури, мистецтва, природи, промисловості тощо. Серед них – геологічна пам’ятка „Розріз палеогену”, площею близько 2 га, разом із водоспадом на річці Тисмениця. Це ямненські, еоценові, менілітові, полянецькі та воротищенські відклади. А також пам’ятка промисловості – місце знаходження відомої у всьому світі нафтогазової свердловини „Ойл Сіті”. На околицях міста розташований бориславський ландшафтний заказник.

У місті встановлено пам’ятники: Тарасу Шевченку (1940), Івану Франку (1958), Адаму Міцкевичу (1898) та Степану Бандері (1998). У 2013 р. встановлено пам’ятник святій Варварі, покровительці нафтовиків та шахтарів.

Також встановлено:

- Монументальні та меморіальні пам’ятні знаки: „Богу на хвалу. Фундатор громада містечка Тустанович” (1912), військовий меморіал радянським воїнам II Світової війни (07.08.1974), розстріляним робітникам-нафтовикам 06.11.1923 р. (1984), воякам Української Повстанської Армії (1992), Володимирі Лисику (1996), „Скасування панщини 15.05.1848” (відновлений 05.1998), „В пам’ять жертвам Чорнобиля” (26.08.2001), пам’ятна стела жертвам політичних репресій пересильної в’язниці НКВД у 1949-1951 рр. (06.08.2006), воїнам-авганцям (2010);

- Пам’ятні та меморіальні таблиці: Маркіяну Шашкевичу (1911), українська молодь Христові (1933), Івану Франку, Стефану Коваліву (місце де стояв будинок 1983), (таблиця-барельєф 1987) та (25.12.1998), бориславським жертвам НКВД наприкінці червня 1941 р. (1990), жертвам єврейського голокосту, братам Леву і Богдану Лепким (1992), Константові Толвіньському (1992), В’ячеславу Чорноволу (22.08.2001), Роману Шухевичу (2005), Йогану Зегу (07.09.2007), Ірині Сенік (2010);

На території міста знаходяться пам’ятки архітектури та мистецтва місцевого значення: церква Святого Миколая (1899), розписи храму Преображення Господнього Антіна Манастирського (1909), мистецькі вітражі Петра Холодного (1931) у церкві Успіння Пресвятої Богородиці, понад два десятки релігійних приватних молитовних капличок.

У місті народилися, працювали й надалі працюють, перебували, навчалися чи відвідали наше місто понад дві тисячі видатних і відомих осіб різних національностей, професій та віросповідань – як місцеві так із-за кордону.

Історичні події та пам’ять про видатних і відомих осіб нашого міста ми шануємо та гордимось, активно досліджуємо, вивчаємо та популяризуємо.

3. Головні чинники і сценарії розвитку міста

3.1. Результати SWOT-аналізу

SWOT – аналіз – це комплексний аналіз сильних та слабких сторін розвитку громади. Його мета – визначити найсильніші сторони розвитку міста для того, щоб максимально використати їх для подальшого розвитку та процвітання, а також з'ясувати, в чому найбільша слабкість міста, щоб зменшити її негативний вплив. Цей аналіз визначає також основні можливості, якими слід скористатися, та загрози, яких потрібно уникнути.

Сильні сторони (внутрішні фактори)

1. Вигідне географічне розташування:
 - близькість до кордону та до міжнародних транспортних коридорів — 75 км,
 - межує з відомими українськими курортами Трускавець (5 км) та Східниця (12 км)),
 - розміщений на перехрещенні шляхів Дрогобич-Турка, Дрогобич-Сколе.
2. Велика територія.
3. Наявність значної кількості об'єктів у промисловій зоні міста, придатних для залучення інвестицій
4. Наявність підприємств, які мають тривалі зовнішньоекономічні зв'язки.
5. Наявність потенціальних туристичних і рекреаційних об'єктів (мінеральні води, міські парки та сквери, природні та штучні водойми, унікальний ландшафт міста та лісова приміська зона) та туристично-привабливих об'єктів (Паломницький центр, Музей історії нафтовидобутку).
6. Унікальний історичний досвід, придатний для розвитку краєзнавчого туризму та його поєднання з іншими видами відпочинку.
7. Наявність природних ресурсів озокерит, джерела мінеральних та лікувальних вод, йодобромні розсоли, газ, нафта, а також гірський клімат території і її розміщення в передгір'ї Карпат.
8. Наявність значних не задіяних земельних ділянок, придатних для розвитку рекреаційних зон та рекреаційно-відпочинкових закладів.
9. Наявність значної кількості спортивних об'єктів (стадіони, басейни, спорткомплекс "Нафтовик" і т.п.), у т.ч., зорієнтованих на зимові види спорту (гірські лижі)
10. Значний рівень безробіття, у т.ч. наявність не задіяних висококваліфікованих трудових ресурсів різних професійних груп (інженерія, педагогіка, медицина) та значний професійний досвід мешканців.
11. Значний підприємницький потенціал населення.
12. Високий інтелектуально-освітній рівень мешканців.
13. Значний потенціал енергетичних потужностей
14. Наявність партнерських міжнародних зв'язків з містами країн Євросоюзу
15. Доброзичливе ставлення міської влади до залучення інвестицій.

Слабкі сторони (внутрішні фактори)

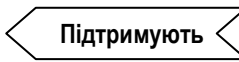
1. Загазованість значної частини міста в результаті тривалого нафтовидобутку та забрудненість території побутовими відходами на стихійних звалищах.
2. Погані дороги та їх значна протяжність.
3. Зношені інженерні мережі.
4. Значна територіальна розкиданість.
5. Велика питома вага довжини інженерних мереж на одного мешканця (дороги, освітлення, водогони, каналізація).
6. Відсутність погодженого генерального плану міста.
7. Відсутність стратегії розвитку міста та викликані цим нескоординовані дії владних структур.
8. Непрофесійні дії міської влади та комунальних структур, які приводять до непродуктивних видатків.
9. Наявність конфліктів у владі.
10. Популістичні реформи без обґрунтованого аналізу ситуації.
11. Дотаційність міського бюджету.
12. Недостатність коштів для підтримки і розвитку комунального господарства міста та пов'язана з цим низька якість комунальних послуг.
13. Недофінансування утримання і розвитку інженерної інфраструктури міста
14. Висока енергоємність комунального господарства.
15. Низька енергоощадність будівель комунальної власності.
16. Припинення діяльності та повне знищення більшості великих промислових підприємств у місті.
17. Відсутність зацікавленості частини керівників недіючих промислових об'єктів у пошуку інвестицій та інвесторів, викликана можливістю втрати посад при новому власнику.
18. Незбалансована структура економіки міста (перевага добувної галузі, а в малому підприємстві - торгівлі).
19. Відсутність дій з підготовки ділянок для здійснення інвестицій.
20. Недостатність обігових коштів у підприємств та низький інноваційний рівень діючих виробництв.
21. Значний рівень офіційного та прихованого безробіття і викликаний цим низький рівень

<p>16. Підтримка у місті національних традицій і наявність фольклорних фестивалів.</p> <p>17. Розвинена мережа медичних закладів</p> <p>18. Наявність значної кількості громадських організацій, які активно взаємодіють для розвитку міста</p> <p>19. Наявність значного регіонального лобі у вищих регіональних та державних установах.</p> <p>20. Місцеві вибори восени 2015 року, які надають можливість покращення політичних процесів у місті.</p>	<p>доходів мешканців.</p> <p>22. Недостатня реклама міста та його потенційних можливостей</p> <p>23. Слабка система інформування населення.</p> <p>24. Нерозвиненість інституцій підтримки бізнесу (відсутність відповідної інфраструктури).</p> <p>25. Відсутність туристичної інфраструктури у т.ч. мала кількість готелів.</p>
<p align="center">Можливості (зовнішні фактори)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підписання Україною угоди про асоціацію з ЄС та договору про зону вільної торгівлі з ЄС. 2. Адаптація Законодавства України до європейських стандартів. 3. Тенденції до покращення фінансування органів місцевого самоврядування. 4. Розвиток прикордонної співпраці, швидке транскордонне переміщення капіталу. 5. Поява тенденцій до модернізації та розвитку існуючих підприємств (в першу чергу енергомодернізація). 6. Зацікавленість зовнішніх інвесторів, спричинена низькою вартістю праці в Україні. 7. Поява нових високотехнологічних інноваційних підприємств та розробок. 8. Підвищення попиту на туристичні ресурси міста (релігійний, спортивний, відпочинковий та лікувальний туризм). 9. Надання місту статусу гірського населеного пункту 	<p align="center">Загрози (зовнішні фактори)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нестабільне фінансове і податкове законодавство. 2. Військові дії на Сході України. 3. Політична нестабільність. 4. Негативні зміни законодавства. 5. Гальмування реформ. 6. Місцеві вибори восени 2015 року. 7. Зменшення обсягів видобутку нафти та реорганізація підприємств нафтовидобутку 8. Різке зниження купівельної спроможності населення, викликане інфляційними процесами. 9. Відплив капіталу, кваліфікованої робочої сили. 10. Старіння населення, зростання смертності 11. Потенційна можливість виникнення техногенних та екологічних катастроф. 12. Конкуренція зі сторони міст сусідів. 13. Складна криміногенна ситуація.

3.2. SWOT-матриця

SWOT-матриця дозволяє виявити взаємозв'язки між «внутрішніми» (сильні та слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості та загрози) факторами, які мають стратегічне значення для міста. Саме ці взаємозв'язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги, виклики і ризики, які є основою для стратегічного вибору – формулювання стратегічних та операційних цілей розвитку області на довгострокову перспективу.

Порівняльні переваги

Сильні сторони

1. Вигідне географічне розташування:
- близькість до кордону та до міжнародних транспортних коридорів — 75 км,
- межує з відомими українськими курортами Трускавець (5 км) та Східниця (12 км)),
- розміщений на перехрещенні шляхів Дрогобич-Турка, Дрогобич-Сколе.
2. Велика територія
3. Наявність значної кількості об'єктів у промисловій зоні міста, придатних для залучення інвестицій
4. Наявність підприємств, які мають тривалі зовнішньоекономічні зв'язки.
5. Наявність потенціальних туристичних і рекреаційних об'єктів (мінеральні води, міські парки та сквери, природні та штучні водойми, унікальний ландшафт міста та лісова приміська зона) та туристично-привабливих об'єктів (Паломницький центр, Музей історії нафтовидобутку).
6. Унікальний історичний досвід, придатний для розвитку краєзнавчого туризму та його поєднання з іншими видами відпочинку.
7. Наявність природних ресурсів озокерит, джерела мінеральних та лікувальних вод, йодо-бромні розсоли, газ, нафта, а також гірський клімат території і її розміщення в передгір'ї Карпат.
8. Наявність значних не задіяних земельних ділянок, придатних для розвитку рекреаційних зон та рекреаційно-відпочинкових закладів.
7. Значний підприємницький потенціал мешканців.
8. Високий інтелектуально-освітній рівень мешканців.
9. Значний потенціал енергетичних потужностей
10. Наявність партнерських міжнародних зв'язків з містами країн Євросоюзу
11. Доброзичливе ставлення міської влади до залучення інвестицій.

Можливості

1. Підписання Україною угоди про асоціацію з ЄС та договору про зону вільної торгівлі з ЄС
- Розвиток прикордонної співпраці, швидке транскордонне переміщення капіталу
2. Розвиток прикордонної співпраці, швидке транскордонне переміщення капіталу
3. Розвиток прикордонної співпраці, швидке транскордонне переміщення капіталу
3. Модернізація та розвиток існуючих підприємств
4. Зацікавленість зовнішніх інвесторів
5. Розвиток нових високотехнологічних інноваційних підприємств
6. Зростання попиту на курортно-оздоровчі послуги
7. Підвищення попиту на туристичні ресурси міста
8. Надання місту статусу гірського населеного пункту

Виклики

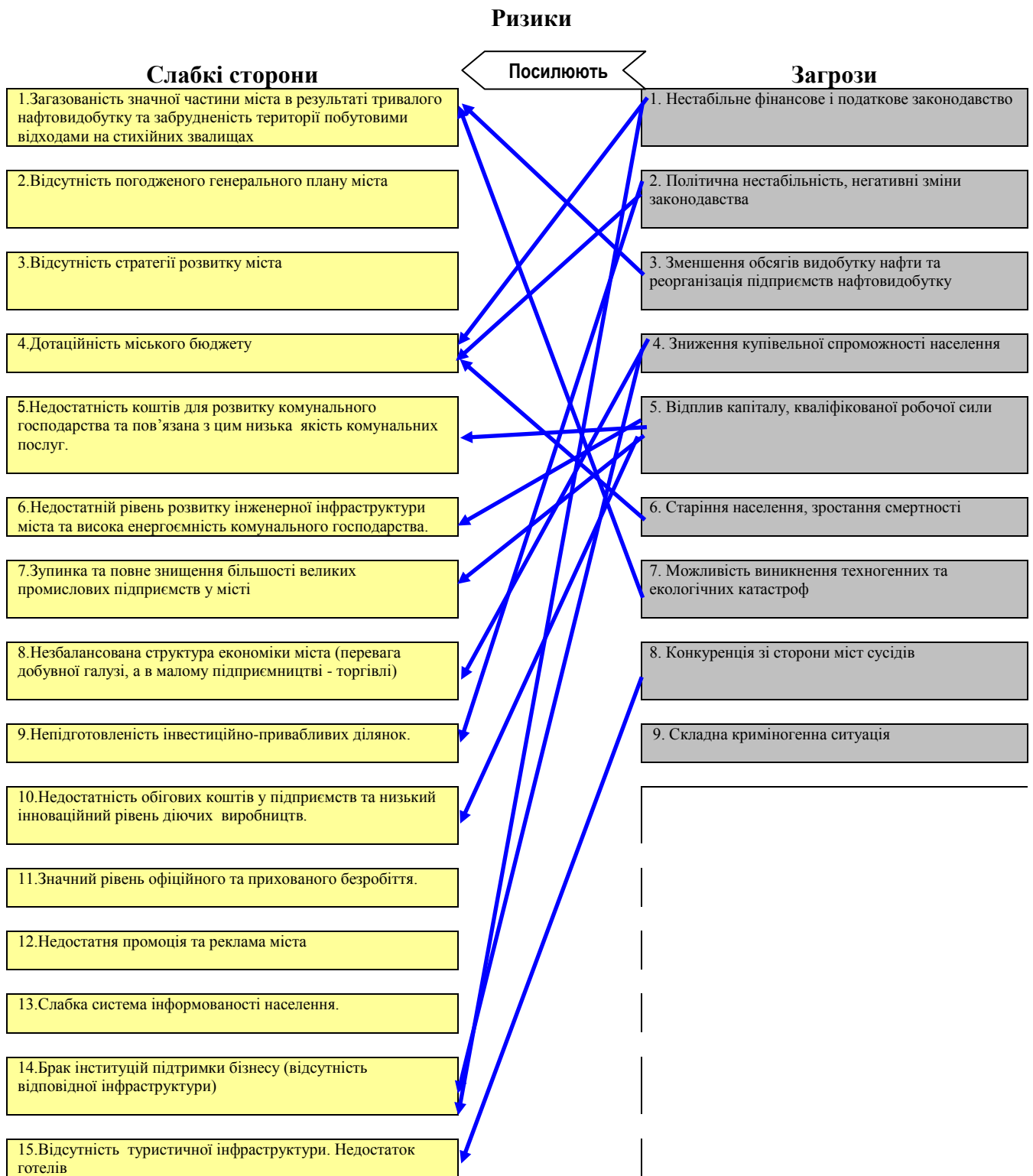
Слабкі сторони

1. Загазованість значної частини міста в результаті тривалого нафтовидобутку та забрудненість території побутовими відходами на стихійних звалищах
2. Відсутність погодженого генерального плану міста
3. Відсутність стратегії розвитку міста
4. Дотаційність міського бюджету
5. Недостатність коштів для розвитку комунального господарства та пов'язана з цим низька якість комунальних послуг.
6. Недостатній рівень розвитку інженерної інфраструктури міста та висока енергосміність комунального господарства.
7. Зупинка та повне знищення більшості великих промислових підприємств у місті
8. Незбалансована структура економіки міста (перевага добувної галузі, а в малому підприємстві - торгівлі)
9. Непідготовленість інвестиційно-привабливих ділянок.
10. Недостатність обігових коштів у підприємств та низький інноваційний рівень діючих виробництв.
11. Значний рівень офіційного та прихованого безробіття.
12. Недостатня промоція та реклама міста
13. Слабка система інформованості населення.
14. Брак інституцій підтримки бізнесу (відсутність відповідної інфраструктури)
15. Відсутність туристичної інфраструктури. Недостаток готелів

Зменшують

Можливості

1. Підписання Україною угоди про асоціацію з ЄС та договору про зону вільної торгівлі з ЄС
2. Розвиток прикордонної співпраці, швидке транскордонне переміщення капіталу
3. Модернізація та розвиток існуючих підприємств
4. Зацікавленість зовнішніх інвесторів
5. Розвиток нових високотехнологічних інноваційних підприємств
6. Зростання попиту на курортно-оздоровчі послуги
7. Підвищення попиту на туристичні ресурси міста
8. Надання місту статусу гірського населеного пункту

4. Стратегічні пріоритети розвитку міста

Соціально-економічний аналіз розвитку міста показує, що незважаючи на те, що воно, розташоване на нафто-газо-озокеритовому родовищі, у передгір'ї Карпат, за окремими

показниками соціальної та економічної сфери, які суттєво впливають на якість життя громадян, ситуація в місті не є найкращою. Відтак, оскільки головним об'єктом спрямування стратегічних зусиль регіонального розвитку є людина і якість її життя, було ухвалено рішення сформувати нову стратегічну Місію та Бачення розвитку міста:

Стратегічна місія: Борислав – приклад та зразок реформаторського міста на шляху до європейської інтеграції України

Обрання реалістичного сценарію розвитку Львівщини передбачає гармонізацію усєї території області. Збереження системи розселення забезпечуватиме умови для використання природних багатств. Це можливо за умов збереження та розвитку інфраструктури усєї території області.

Стратегічне Бачення: БОРИСЛАВ – місто сталого розвитку, край гармонійного поєднання інноваційної високотехнологічної промисловості, відновлювальної енергетики, екологічного, сільського зеленого, оздоровчого та історичного туризму. Місто високої якості життя та безпечного довкілля.

Обрані на підставі аналізу стратегічні цілі – спосіб досягнення стратегічного Бачення. Їх визначення обумовлено, з одного боку, повноваженнями учасників підготовки і впровадження Стратегії, з іншого боку, – наявністю політичної волі та інструментів впливу.

Стратегічне Бачення досягатиметься через досягнення стратегічних цілей:

Стратегічна ціль 1	Стратегічна ціль 2	Стратегічна ціль 3
Економічне зростання	Розвиток туристичного і рекреаційного потенціалу	Підвищення якості життя населення

Обрані стратегічні цілі будуть реалізовані через систему операційних цілей.

Стратегічні цілі 1,2 об'єднали спектри втручань, що стосуються окремих сфер діяльності та території міста. Натомість, стратегічна ціль 3 «Підвищення якості життя» є прямою соціальною інвестицією, яка забезпечує розвиток та збереження населення, демонструє цінність кожного мешканця міста для створення спільного добробуту.

Реалізація Стратегії розвитку міста має допомогти перетворити його економіку на більш модерну, що ґрунтується на оптимальному розміщенні економічних суб'єктів та ощадливому використанні природних ресурсів регіону, базовану на інноваціях, активності підприємців.

5. Стратегічні, операційні цілі та завдання

5.1 Структура стратегічних, операційних цілей та завдань Стратегії розвитку м.Борислава на період до 2020 року

Стратегічні цілі	Операційні цілі	Завдання
1. Економічне зростання	1.1. Сприяння залученню інвестицій	1.1.1. Підготовка інвестиційних продуктів
		1.1.2. Покращення інвестиційної промоції міста
	1.2. Стимулювання розвитку бізнесу	1.2.1. Розвиток інфраструктури підтримки підприємництва
		1.2.2. Стимулювання малого бізнесу до заміщення імпорту
		1.2.3. Впровадження програм фінансово-кредитної підтримки малого бізнесу
		1.2.4. Розвиток народних промислів

	1.3. Розвиток енергетики та енергоефективність	1.3.1. Розвиток відновлюваної енергетики 1.3.2. Впровадження і стимулювання заходів з енергозбереження
2. Розвиток туристичного і рекреаційного потенціалу	2.1. Розвиток туристичного потенціалу	2.1.1. Створення туристичних продуктів
		2.1.2. Розвиток спортивно-туристичної інфраструктури
		2.1.3. Розвиток оздоровчого туризму
		2.1.4. Розвиток екологічних видів туризму, в т.ч. сільського зеленого туризму
		2.1.5. Розвиток паломницького туризму
		2.1.6. Розвиток індустріального туризму
	2.2. Розвиток рекреаційного потенціалу	2.2.1. Ліквідація потенційної техногенної небезпеки в м.Бориславі 2.2.2. Розвиток культурно-пізнавальної рекреації 2.2.3. Розвиток оздоровчої рекреації
3. Підвищення якості життя населення	3.1. Розвиток людського потенціалу	3.1.1. Розвиток системи освіти впродовж життя
		3.1.2. Якісна організація освітнього процесу через покращення санітарно-побутових умов в навчальних закладах.
		3.1.3. Розвиток народних традицій і культури
		3.1.4. Формування здорового способу життя
		3.1.5. Покращення якості надання медичних послуг
		3.1.6. Покращення матеріально-технічних умов у закладах медицини
		3.1.7. Поліпшення житлово-побутових умов населення. Сприяння у будівництві житла.
	3.2. Забезпечення екологічної безпеки розвитку регіону	3.2.1. Поліпшення поводження з побутовими, промисловими і небезпечними відходами
		3.2.2. Створення ефективної системи запобігання надзвичайним ситуаціям
		3.2.3. Зменшення забруднення навколишнього середовища в результаті тривалого нафтовидобутку
		3.2.4. Виховання екологічної свідомості населення

5.1.Стратегічна ціль 1: ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ

Стратегічна ціль «економічне зростання» стратегії розвитку м. Борислава на 2015 – 2020 роки є базовою. У сфері економіки, зокрема, в її реальному секторі, створюється додана вартість, яка є основою соціально-економічного розвитку. Промисловий потенціал міста в значній мірі зруйнований, економічне зростання в тих політичних і економічних умовах, які склалися в Україні в цілому та місті зокрема, являє собою складний процес.

В рамках стратегії розвитку Борислава наголос поставлено на кількох ключових чинниках, які можуть підвищити економічну спроможність міста:

- Сприяння залученню інвестицій,

- Стимулювання розвитку бізнесу,
- Розвиток енергетики та енергоефективність.

Операційна ціль 1.1. Сприяння залученню інвестицій

Залучення інвестицій в економіку міста передбачається зосередити у двох взаємопов'язаних напрямках – підготовці інвестиційних продуктів та покращання інвестиційної промоції міста.

Під інвестиційними продуктами розуміємо інвестиційно-привабливі пропозиції, які можуть привернути увагу потенційного інвестора – це колишні промислові зони, підготовлені до інвестування, вільні земельні ділянки, готові інвестиційні проекти.

Під інвестиційною промоцією розуміємо організаційні та інформаційні заходи, покликані максимально поширити інформацію про інвестиційні продукти міста та донести її до потенційних інвесторів.

Операційна ціль 1.1 скерована на:

- Підвищення інвестиційної привабливості міста.
- Зростання обсягів прямих іноземних інвестицій в економіку міста.
- Створення нових робочих місць.

Очікувані результати:

- Покращено інвестиційний клімат.
- Підготовлені інвестиційні продукти.
- Створені нові промислові підприємства.
- Створені нові робочі місця у високотехнологічних галузях промисловості.

Завдання	Сфери реалізації проектів
1.1.1. Підготовка інвестиційних продуктів	<ul style="list-style-type: none"> • Підтримка інституцій для сприяння інвестуванню. • Створення індустриальних парків, у тому числі на територіях старих промислових зон.
1.1.2. Покращення інвестиційної промоції міста	<ul style="list-style-type: none"> • Дослідження та активна промоція інвестиційних пропозицій міста. • Розробка та впровадження маркетингових заходів з залучення інвестицій, в тому числі до екологічно-дружніх галузей виробництва.

Операційна ціль 1.2. Стимулювання розвитку бізнесу

Важливим фактором економічного зростання міста є малий і середній бізнес, який:

- формує конкурентне середовище;
- створює додаткові ланцюжки вартості;
- створює робочі місця;
- забезпечує зайнятість та самозайнятість населення;
- забезпечує розвиток місцевих господарств і ринків;
- забезпечує податкові надходження до місцевих бюджетів.

Крім усього іншого, саме малий і середній бізнес формує послугово-логістичне забезпечення діяльності підприємств стратегічних інвесторів.

У м.Бориславі кількість малих підприємств у розрахунку на 10 тис. мешканців є середньою серед міст області. У структурі малого і середнього бізнесу міста за ВЕД домінує торгівля та побутові послуги (на рівні 75 %).

Головними завданнями в рамках реалізації цілі є:

- Підвищення конкурентоздатності МСБ та конкурентності його продукції.

- Перерозподіл структури за ВЕД у бік виробництва.
- Стимулювання виробництва у МСБ на заміщення імпорту.

Втручання в рамках підтримки розвитку бізнесу передбачено в таких сферах як:

- Розвиток інфраструктури підтримки підприємництва.
- Стимулювання малого і середнього бізнесу до заміщення імпорту.
- Впровадження програм фінансово-кредитної підтримки малого і середнього бізнесу.

Очікувані результати:

- Залучені фонди мікрокредитування МСБ.
- Збільшено кількість підприємств МСБ у сфері виробництва.
- Підвищено якість продукції, виробленої в секторі МСБ.
- Збільшено частки експортної продукції, виробленої в секторі МСБ.
- Збільшено кількість найманих працівників на підприємствах МСБ та ФОП.
- Збільшено надходження до місцевих бюджетів від діяльності суб'єктів МСБ.

Операційна ціль 1.3. Розвиток енергетики та енергоефективність

Енергетична незалежність та запроваджені заходи енергозбереження позитивно впливають на розвиток міста.

Головними завданнями в рамках реалізації цілі є:

Розвиток відновлювальної енергетики, а саме вітрової та гідроенергетики.

Сприяння в діяльності ТзОВ «Динаміс ЛТД», підприємства, яке займатиметься сонячною енергетикою.

Очікувані результати:

- Збільшено кількість підприємств малого та середнього бізнесу у сфері виробництва
- Збільшено надходження до місцевих бюджетів від діяльності суб'єктів МСБ.

Стратегічна ціль 2 :

РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОГО І РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ.

Важливість цієї цілі для Стратегії визначається значним туристично-рекреаційним потенціалом міста, його розташуванням в підніжжі Карпат між Трускавцем та Східницею, наявністю джерел мінеральної води.

Місто має передумови для перспективного розвитку лікувально-оздоровчого, гірськолижного, природничо-пізнавального, науково-освітнього, релігійного, спортивно-оздоровчого, відпочинково-розважального видів туризму».

У м. Бориславі знаходиться пам'ятка архітектури ХІХ ст. храм святої Анни, в якому розміщені мощі понад 500 святих.

Однак, рівень розвитку туристичної галузі міста не відповідає його потенційним можливостям.

Стратегічна ціль «Розвиток туристичного та рекреаційного потенціалу» має на меті підвищення ефективності використання туристично-рекреаційного потенціалу міста та прискорення розвитку повноцінної туристично-рекреаційної індустрії.

В рамках цієї Стратегічної цілі для подальшого підвищення конкурентоспроможності туристичної галузі міста ставляться такі завдання:

- Розвивати сферу послуг для прочан, які відвідують паломницький центр при церкві святої Анни;
- сприяти розвитку гірськолижного туризму в районі Тустановичі та Мражниця.

Очікується, що реалізація цілі у середньостроковій перспективі дозволить отримати такі результати:

- Покращання динаміки розвитку туристичної інфраструктури.
- Збільшення туристичних потоків в місто.
- Збільшення надходжень від діяльності організації туристичної галузі до місцевих бюджетів.

Операційна ціль 2.1. Розвиток туристичного потенціалу

Важливим для розвитку туристичної галузі міста є потенціал гірськолижних центрів в районах міста Тустановичі та Мражниця. Одним з факторів потенційного розвитку галузі є чисельні незадіяні досі природні джерела мінеральних та термальних вод. Тут необхідна підтримка тих територіальних громад, які володіють такими ресурсами, та сприяння просуванню привабливих інвестиційних проектів з метою залучення інвесторів. За останні роки в місті почав розвиватися зелений туризм. Туристична галузь міста не може бути повною без паломницького туризму, який почав стрімко розвиватись завдяки паломницькому центру при церкві святої Анни в м.Бориславі. До всього слід додати, що найбільшою на сьогодні перешкодою ефективного розвитку галузі є відсутність доріг та нормальної інфраструктури.

Очікувані результати:

- Покращено туристичну інфраструктуру для зимових видів спорту та відпочинку.
- Розвинуто нові об'єкти оздоровчої інфраструктури.
- Створено нові туристичні продукти.
- Підвищено підприємницьку активність та самозайнятість жінок різних вікових груп у сфері туризму.

Операційна ціль 2.2. Розвиток рекреаційного потенціалу

Операційна ціль «Розвиток рекреаційного потенціалу» скерована на перетворення території міста з зони потенційної техногенної небезпеки в рекреаційну зону.

Очікувані результати:

- Розвідано запаси мінеральних вод.
- Збережено біологічне та ландшафтне різноманіття.

Стратегічна ціль 3: ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ

Підвищення якості життя населення є одним із ключових чинників конкурентоспроможності міста, оскільки є передумовою залучення інвестиційних та трудових ресурсів, інтелектуального капіталу і, з іншого боку, стримує відтік людського і фінансового капіталу за кордон. Якість життя як передумова розвитку людського капіталу є одночасно засобом і метою посилення конкурентоспроможності на рівні міста та країни.

Безумовно, більшість позицій, за якими визначається рівень якості життя, залишаються під впливом політики національного рівня. Однак, є ряд чинників якості життя, на які можна впливати на місцевому рівні:

- *сприяння зайнятості населення, підвищення якості освітніх послуг, їх відповідності потребам ринку праці, створення механізмів гнучкого балансування пропозиції та попиту на ринку праці попередження гендерної сегрегації на ринку праці;*

- *розвиток людського та соціального капіталу*, збереження історико-культурного середовища регіону, розвитку сфери культури і мистецтва, духовного формування нації і задоволення культурних потреб населення, розвиток системи підтримки сім'ї, дітей і молоді, забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків;
- *покращання суспільної інфраструктури*, забезпечення максимальної доступності базових соціальних послуг широким верствам населення;
- *популяризація здорового способу життя*, підвищення фізичної активності населення;
- *поліпшення екологічної ситуації*, формування культури споживання, енергоощадності, поводження з побутовими відходами.

Основні переваги, що стосуються якості життя в Бориславі, включають наявність мінеральних вод, туристично-привабливі гірські території; однорідний етнічний склад населення з високим почуттям патріотизму, релігійності, з орієнтуванням на українські традиції.

Однак існує кілька недоліків, які обмежують перспективи, пов'язані з розблокуванням зростання потенціалу. Найбільш очевидними недоліками, що гальмують розвиток, є: «старіння» населення; високий рівень безробіття, дисбаланс у можливостях доступу жінок і чоловіків до економічних ресурсів (робота, зарплата, кар'єрне зростання, послуги), низька купівельна спроможність; невідповідність освітніх послуг потребам ринку праці; незадовільний технічний стан доріг; брак фінансових ресурсів у місцевих бюджетах, тощо.

Очікується, що реалізація стратегічної цілі 3 у середньостроковій перспективі призведе до таких результатів:

- Підвищено ефективність енергоспоживання у побуті і комунальній сфері.
- Зменшено рівень безробіття, особливо, серед молоді.
- Збільшено середньої очікуваної тривалості життя при народженні.
- Відновлено гідрологічні режими річок.
- Покращення управління ТПВ, зменшено кількість несанкціонованих звалищ ТПВ.
- Підвищено екологічну свідомість населення.

Операційна ціль 3.1: Розвиток людського потенціалу

. Найважливіша особливість демографічного прогнозу для міста та області в цілому — суттєве старіння населення. Кількість робочої сили зменшуватиметься упродовж періоду дії Стратегії, що вплине на економічний потенціал міста в майбутньому.

Тому в рамках Стратегії слід докласти зусиль, аби збільшити продуктивність робочої сили для забезпечення економічного зростання, незважаючи на зменшення кількості та процес старіння робочої сили. Щоб вирішити проблему щодо старіння населення, слід розробити спеціальні програми та проекти, спрямовані на зміну способу життя, продовження активного соціального життя та покращення фізичного здоров'я людей.

Очікувані результати:

- Більш гнучка, практично орієнтована, гендерно-чутлива, доступна для населення система освіти.
- Покращено матеріальну базу професійного ліцею для підготовки за потрібними в регіоні професіями.
- Узгоджено навчальні програми із потребами ринку праці.
- Зменшено рівень безробіття, особливо, серед молоді.
- Покращено матеріально-технічні умови у закладах медицини.
- Поліпшено житлово-побутові умови населення завдяки сприянню у будівництві житла.

Операційна ціль 3.2. Забезпечення екологічної безпеки розвитку регіону

3.2. Забезпечення екологічної безпеки розвитку регіону	3.2.1. Поліпшення поводження з побутовими, промисловими і небезпечними відходами
	3.2.2. Створення ефективної системи запобігання надзвичайним ситуаціям
	3.2.3.
	3.2.4. Виховання екологічної свідомості населення

Соціально-економічний розвиток міста тісно і нерозривно пов'язаний з екологічним станом довкілля, наявністю екологічної проблеми.

Забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності населення є невід'ємною умовою розвитку міста. З цією метою для підвищення якості життя населення планується під час впровадження Стратегії враховувати можливі негативні наслідки для довкілля, а також впроваджувати заходи та проекти, спрямовані безпосередньо на зменшення антропогенного впливу на навколишнє середовище та поліпшення стану його складових.

Очікувані результати:

- Зменшено обсяги утворення та накопичення промислових відходів.
- Створено ефективну систему запобігання надзвичайним ситуаціям.
- Зменшено забруднення навколишнього середовища в результаті тривалого нафтовидобутку.
- Підвищено екологічну свідомість населення.
- Підвищено рівень поінформованості громадськості з екологічних питань..